



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 60/05-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júna 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť Š. B., Z., zastúpeného advokátom JUDr. L. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 213/02 a takto

## **r o z h o d o l :**

1. Základné právo Š. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 213/02 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 213/02 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. Š. B. **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia Š. B. na účet advokáta JUDr. L. P., B., vo výške 6 309 Sk (slovom šesťtisícristodevät slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti Š. B. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2005 doručená sťažnosť Š. B., Z. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom o návrhu sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanému E., a. s., o zaplatenie 173 799 Sk s prísl. na okresnom súde pod sp. zn. 27 Cb 213/02 (Rob 83/02).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že svojím podaním z 8. januára 2002 sa domáhal, aby okresný súd vydal platobný rozkaz, ktorým by zaviazal odporcu na uhradenie sumy vo výške 173 799 Sk s prísl. Na základe výzvy okresného súdu sťažovateľ uhradil súdny poplatok a 29. januára 2002 okresný súd vydal platobný rozkaz. Proti tomuto platobnému rozkazu podal odporca odpor 22. februára 2002.

Sťažovateľ viackrát žiadal okresný súd o vytýčenie termínu pojednávania a 18. novembra 2004 podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu na sťažnosť reagoval listom z 24. januára 2005, v ktorom mu oznámil, že bol vytýčený termín pojednávania.

Sťažovateľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 247 500 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zdôvodnil sťažovateľ tým, že od podania návrhu do dnešného dňa je v stave právnej neistoty.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že v rámci konania vedeného pod sp. zn. 27 Cb 213/02 okresný súd spôsobil zbytočné prietahy v konaní.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„(...)

2. *Základné právo sťažovateľa Š. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 213/02 porušené bolo.*

3. *Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 213/02 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.*

4. *Š. B. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 247 500,- Sk (...), ktorú sumu je povinný Okresný súd Bratislava III zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

5. *Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 5 302,- Sk + 19 % DPH za dva úkony právnej pomoci podľa § 11 ods. 2 vyhlášky MS SR o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a režijný paušál vo výške 300,- Sk advokátovi JUDr. L. P.“*

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý vo svojom vyjadrení z 29. apríla 2005 uviedol prehľad vykonaných úkonov v danej právnej veci a poukázal na to, že uznesenie o schválení zmluvy nadobudlo právoplatnosť 25. apríla 2005. Zákonná sudkyňa k danej veci uviedla, že skutočnosť, že od 9. mája 2002 do 16. februára 2005 nebolo vo veci pojednávanie, bola zapríčinená tým, že v čase pridelenia veci vybavovala zákonná sudkyňa 578 nevybavených vecí.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 29. apríla 2005 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľ vo svojom podaní z 23. mája 2005 súhlasil tiež s upustením od ústneho pojednávania.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 60/05-9 z 23. februára 2005 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

## II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Konanie o vydanie veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. 27 Cb 213/02, v rámci ktorého namieta sťažovateľ zbytočné prietahy, možno hodnotiť ako konanie, ktoré nie je zložené na dokazovanie.

V rámci posudzovania veci podľa druhého kritéria „správanie účastníkov konania“ ústavný súd nezistil také správanie účastníkov konania, ktorým by prispeli k celkovej dĺžke konania.

Zo spisu okresného súdu v právnej veci sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanému E., a. s., o zaplatenie 173 799 Sk s prísl. vedenej pod sp. zn. 27 Cb 213/02 (Rob 83/02) ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 14. januára 2002 bol podaný okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu.

Dňa 15. januára 2002 bol žalobca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 28. januára 2002 bol súdny poplatok zaplatený.

Dňa 29. januára 2002 bol vydaný platobný rozkaz.

Dňa 25. februára 2002 bol okresnému súdu doručený odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 4. marca 2002 okresný súd žiadal poštu o zistenie, či zásielku s platobným rozkazom preberala osoba na to splnomocnená, pretože na doručenke sa nachádzal nečitateľný podpis.

Dňa 11. marca 2002 bol odpor zaslaný na vyjadrenie žalobcovi a žalovaný bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor.

Dňa 15. marca 2002 došla okresnému súdu odpoveď pošty.

Dňa 21. marca 2002 požiadal právny zástupca žalobcu o vytýčenie termínu pojednávania.

Dňa 9. mája 2002 bol spis sp. zn. Rob 83/02 prevedený do oddelenia Cb.

Dňa 21. mája 2002 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu k podanému odporu.

Dňa 23. januára 2003 požiadal právny zástupca žalobcu o vytýčenie termínu pojednávania.

Dňa 22. októbra 2003 požiadal právny zástupca žalobcu o vytýčenie termínu pojednávania.

Dňa 19. novembra 2004 bola predsedovi okresného súdu podaná sťažnosť na prieťahy v konaní.

Dňa 24. januára 2005 bol vytýčený termín pojednávania na 16. február 2005.

Dňa 24. januára 2005 predseda okresného súdu odpovedal na podanú sťažnosť.

Dňa 14. februára 2005 došlo okresnému súdu ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní 16. februára 2005.

Dňa 16. februára 2005 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca prítomný, žalovaný neprítomný). Pojednávanie bolo odročené na 9. marec 2005.

Dňa 9. marca 2005 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Pojednávanie bolo odročené za účelom schválenia súdneho zmiernu na 6. apríl 2005.

Dňa 22. marca 2005 došiel okresnému súdu návrh na schválenie súdneho zmiernu podpísaný účastníkmi.

Dňa 29. marca 2005 predseda okresného súdu požiadal zákonného sudcu, aby sa vyjadril k sťažnosti zaslanej ústavným súdom.

Dňa 6. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca neprítomný, prítomná zástupkyňa žalovaného). Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom upresnenia znenia návrhu zmiernu a odstránenia rozporu ohľadom náhrady trov konania.

Dňa 6. apríla 2005 bol právny zástupca žalobcu vyzvaný na upresnenie návrhu zmiernu.

Dňa 18. apríla 2005 bol okresnému súdu doručený návrh na schválenie súdneho zmiernu.

Dňa 19. apríla 2005 bol okresným súdom schválený zmier, pričom uznesenie o schválení zmiernu nadobudlo právoplatnosť 16. mája 2005.

Ústavný súd zistil, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 27 Cb 213/02 došlo k zbytočným priet'ahom od 9. mája 2002 (spis sp. zn. Rob 83/02 prevedený do oddelenia Cb) do 24. januára 2005 (vytýčený termín pojednávania na 16. február 2005) v trvaní 31 mesiacov.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu, ústavný súd mu prikázal konať vo veci vedenej pod sp. zn. 27 Cb 213/02.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 247 500 Sk. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tak, že nekonaním okresného súdu je sťažovateľ v stave právnej neistoty.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľa a vyslovil porušenie jeho základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 27 Cb 213/02 a prikázal okresnému súdu, ktorý jeho právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov. Dovíšením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 20 000 Sk. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu a jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadost'učinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základného práva, pričom vychádzal zo spisu okresného súdu.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Sťažovateľ bol vo veci sčasti úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o náhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'učinením.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Ústavný súd priznal právnej zástupkyni sťažovateľa odmenu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady, napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vo výške 5 302 Sk (odmena za jeden úkon je 2 501 Sk plus režijný paušál 150 Sk za každý úkon), ktoré ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť právnemu zástupcovi sťažovateľa. Keďže sťažovateľ je platcom DPH, trovy právneho zastúpenia vrátane 19 % DPH sú vo výške 6 309 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2005